

ደንበኞች ክፍያዎች አዘዛት አስፈጻሚ

አሰናዳኢ

ሸኽ ሳልሕ ቢን ፊውዛን አልፈውዛን

ቸርጉም

ብ- ሳልሕ ሰዲድ

Kingdom of Saudi Arabia

The Cooperative Office For Call And Guidance
To Communities at Um Al- Hammam
Under The Supervision Of The Ministry Of Islamic Affairs
Endowment Guidance & Propagation

Tel. 4826466 / 4884496 Fax 4827489 - P.O. Box 31021 Riyadh 11497

الولاء والبراء في الإسلام

ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

تأليف

الشيخ صالح بن فوزان الفوزان

ترجمة

صالح سعيد عمر

መቼድም ናይ ተርጓሚ

ቢስሚላህ ወሰላቱ ወሰላሙ ዓላ ነቢዩና
ሙሐመድ ﷺ ::

ኩቡር አንባቢ እነሆ ብናይ ረቢ ﷺ
ድልዎትን ሓዝን ድሕሪ'ታ ስሕርን ሓደጉኡን
እትብል መጽሓፍ ምስ ተተርጎመት ሕጂ ሽኢ
ንኻልኣይ ግዜ እዛ ኣብ ኢድካ በጺሓ ዘላ
መጽሓፍ ብሸኽ ሳልሕ ኣልፈ.ወ.ዛን ዝተዳለወት
ንምትርጓም ዘበቃዓና ንረቢልዓለሚን ምስጋናና
ነብጽሕ::

እምበኣር ኩቡር አንባቢ ነብይ ሙሐመድ ﷺ
ነብይ ናይዛ ህዝቢ ኮይኖም ምስ ተላእኩ ኣብ
መካ ዝነበሩ ኩፋር ጥርግኖም ከቅርቡ እንከለው
ሙሐመድ ዉሉድ ካብ ወላዲ: ሰብኣይ ካብ
ሰበይቱ ሓዉ ካብ ሓው ፈላልዩና ይብሉ ኔሮም:
ስለምንታይ እንተተባህሉ ሽኢ ዉሉድ ካብ ወለዱ
ተፈልዩ :ሰብኣይ ካብ ሰበይቱ: ሓው ካብ ሓው
ኣብ ናይ ሙሐመድ ሃይማኖት ምስኣተዉ ንፈላለ
ኣለና ይብሉ ኔሮም: ሓቂ'ዩ እስልምና ምስ
ኩፍርን ሽርክን ፈጺሙ ስለ ዘይራኹብን ዘይቃዶን
ካብ ኩፍርን ሽርክን ክፈላልዩናን ከርሕቀናን'ዩ
መጺኡ ስለዚ ሽኢ ብሓቂ ሙሉእ ኢማን ዘለዎ
ሰብ ጸላእ ኩፍሪ ስለ ዝኾነ: ንኩፋር ልቡ
መሊኡ ኣይፈትዎምን'ዩ: እኳዳኣ ኣብዛ ዓለም
መገዲ ጸጋም መገዲ ጥፍኣት ሒዞም ስለ ዝጓጉዙ
ናቶም ተኸታሊ ንኸይኸውን ወግሐ ጸብሐ ካብ
መገዶም እናተኣለዩን እናስተዉዓለን'ዩ ዝጓጉዙ::

ስለዚህ ኩቡር አንባቢ፡ አብዚ መጽሐፍ ተዘኪሩ
 ዘሎ ነጥብታት ካብ ኪታብ ናይ ረብን፡ ካብ ሱና
 ናይ ረሱልን ስለ ዝኾነ ደረትካ አስፊሕካ
 ክትቅበሎን አብኡ ክትምርከኽን'ዩ ዝግበአካ፡
 ከምኡ'ውን ከም አስላማይ መጠን፡ ካብዚ
 ተባሂሉ ዘሎ ምስ ዘይበርሃልካ ንኡሙናት ዝኾኑ
 ዑለማእ ብምሕታት ክትርዳእ ጸግር።

ተርጓሚ፡

ምስጋና

((من لا يشكر الناس لا يشكر الله)) رواه مسلم

እቶም ክቡርን ፍትውን ዝኾኑ መራሒና ነብይ መሓመድ
صلى الله عليه وسلم ከምዚ ይብሉ «ንደቂ ሰባት ዘየመስግንን
 ንአላህ'ውን አየመስግንን'ዩ» ካብ ዝበልዎ ቃል
 ብምብጋስ

ነዛ አብ ኢድኩም በጺሓ ዘላ መጽሓፍ
 ከምኡው'ን ቅሚዚአ ዝበጽሓኹም መጻሕፍቲ፡
 አብ ትርጉም ጌጋ ከይርኩብ፡ ደኺመኒ ከይበለ
 ተወፋይነትን ዘይሕለል ጸዕሪ ዝገበረ ክቡር ኣውና
 ዶ. በዮን ሳልሕ እዩ'ሞ፡ ነዚ ቅዱስ ተግባር አብ
 ውሉድ ወለዶ ዝሰግር ብምትሕብባሩ አብዛ
 ሓላፊት ዓለም ብቅሳነትን ራህዋን ክሓልፉ አብ
 ኣኼራ ድማ አብ ዝላዓ ደረጃ አላህ ከስፍሮ ኩሉ
 ኣንባቢ ዱዓ ክገብረሉ እማሕጸን ::

መቼ ድም

አልሐምዱሊላህ ወሰላቱ ወሰላሙ ዓላ ነቢይና ሙሐመድ ወአሊሂ ወሳሕቢሂ ወመን ኢህተዳ ቢሁዳህ።

እምበኣር ንረብን ንረሱልን ድሕሪ ምፍታው፡ ንፈተውቲ ረቢ ዝኾኑ ደቂ ሰባት ንኸትፈትው ዋጅብ እየ ፡ከምኡውን ንጸላእቲ ረቢ ዝኾኑ ንኸትጸረር ዋጅብ እዩ።

ካብቲ ናይ እስልምና እምነት ቀንዲታት ከአ፡ ኩሉ አሰላማይ በዚ እምነት'ዚ ዝአምን ንአመንቲ ልባዊ ምፍታው ንኸፈትዎም፡ ንጸላእቲ ናይዚ እምነት ድማ ንኸጸረሮም ግዴትኡ'ዩ። ንተውሒድን ንጽህናን ዘለዎም ንኸፈትዎም ብአንጻሩ ከአ ምስ ረቢ ሸርኪ ንዝገቡሩ ንኸጸረሮም፡ ሐደ ካብቲ ንኸንከተሉም ዝተአዘዘናዮ መገዲ ናይ ነቢላህ ኢብራሂምን ሳዓብቶምን እዩ።

ረቢውን ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ

وَحَدَّثَهُ ﴿ المستطعة 4

እዚ ኸአ ካብ ሃይማኖት ናይ ነቢይ ሙሐመድ ኢዩ፡ ረቢውን ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (51) ﴾

المائدة

እዛ ዝሓለፈት ዓንቀጽ ናይ ቁርኣን ብፍላይ ንሰብ መጻሕፍቲ(ኣህሉል ኪታብ) ፡ ምስኣቶም ልባዊ ምፍታዉ ዝመልኦ ምስኣብነት ንክትገብር ኣራም ምኻኑ ትሕብር። ከምእውን ብኣፈሻ ምስ ኩፋር ልባዊ ፍቶት ዝመልኦ ምስኣብነት ምግባር ኣራም ምኻኑ ረቢ ከምዚ ይብል።

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ ﴾

الممتحنة 1

ኣደ ሙ-እሚን ሰብ፡ ምስ ካፍር ወላኪ ቀረባ ቤተሰቡ እንተኾነ ናይ ልቢ ምፍታዉ ዝመልኦ ዕርክነት ክገብር ረቢ ኣራምዎ ኢዩ።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنَّ اسْتَحْبَبُوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (23) ﴾

المجادلة

ከምኡውን ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡6

﴿ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ﴾

22 المجادلة

እዚ ዓቢይ ዝኾነ ቀንዲ ጉዳይ ብዙሓት ደቅ ሰባት ዘይፈልጥዎ ኣለዉ፡ እኳ ደኣ ሓደ ካብቶም ይፈልጡዮም ዳዕዋ ይገብሩዮም ዝበሃሉ ኣብ ሓንቲ ዓረባዊት ሬድዮ ነሳራ(ክርስትያን) ኣሕዋትና'ዮም ክብል ሰሚሪዮ..... እዛ ዘረባ'ዚኣ ሓደገኛ ዝኹነት ቃል'ያ።

ከምቲ ኣላህ ንኩፋርን ንጸላእቲ ናይ እስልምና እምነትን፡ 7 ደገፊታ ክንገብረሎም ዝሓረሞ፡ ከምኡውን ብኣንጻሩ ንሙ-እሚኒን ልባዊ ዝኹነ ምፍታዉ ንክንፈትዎም ግዴታ ገይርዎ ኢዩ።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ (55)

ከምኡውን ኣላህ ከምዚ ይብል፡

﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ﴾ الفتح 29

ከምኡውን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ﴾ الحجرات 10

ኩሎም ኣመንቲ፡ ወላኪ ዘርኣም፡ ሃገሮም፡ ዘመኖም እንተተራሓሓቑ ብሃይማኖትን ብእምነትን ኣሕዋትዮም።

ረቢ ኣብ ቁርአን ከምዚ ይብል፡

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا
رَبَّنَا إِنَّكَ رَعُوفٌ رَحِيمٌ﴾ (10) الحشر

ኩሎም ኣመንቲ ድማ ካብ መጀመርታ
ዝነበረ ፍጡር ክሳብ መጨረሻታም ወላኪ ሃገሮም
እንተተረጎሞ ከምኡውን ዘመኖም እንተነውሐ
ነንሕድሕዶም ኣሕዋት ብምዃናም እቲ ዳሕረዋይ
ዘመጸ ነቲ ቀዳማይ ዝነበረ ይኸተሎ፡ ከምኡውን
ነንሕድሕዶም ናብ ረቢ ዱዓ ይገብሩን፡
ነንሕድሕዶም ከኣ ካብ ረቢ መቅፊራ ይሓቱ ።

ናይ ደገፌታን ነጻጌታን ዝሕብሩ
ምልክታት

ቀዳማይ፡

ካብ ምልክታት ደገፌታ ካሓድቲ

- 1) ኣብ ኣለባብሳ ክዳን ይኹን ኣብ
ኣዘራርባን ካልእን ንየኣም ምምስል፡

ምኽንያቱ ኣብ ኣለባብሳ ክዳን ኮነ ኣብ ኣዘራርባን ካልእን ንኻልኦት ምምሳል ነቶም ክትመስሎም ትደሊ ዘከኻ ከምትፈትዎ ዝሕብር 'የ፡ ስለዚ 'የም ከኣ ነቢይ ሙሓመድ ﷺ፡
(من تشبه بقوم فهو منهم)

ትርጉሙ፡

«ንኻልኦት ህዝቢ ዝመሰለ ካብኦም 'የ» ማለት ንኩፋር ዝመሰለ ካብኦም 'የ ዝበሉ ፡፡

ስለዚ በኣር ናይ ኩፋር መለለዪ ካብ ባህልታቶምን ጊባዳኦምን ከምኡውን ንየኣም ዝፈልዮም ጠባያት ከም ምልጻይ ጭሕሚ፡ ሸኑባ ምንዋሕ፡ ኣብ ኣድላይ ዘይኮነ ግዜ ብቋንቆኦም ምዝራብ፡ ኣብ ናይ ኣከዳድናን ምብላዕን ምስታይን ኣገባብን ኣብ ካልእን ንየኣም ክትመስል ሓራም እዩ፡፡

- 2) ኣብ ዓደም ክትቅመጥን ምእንቲ ዲንካ
ናብ ዓዲ ኣስላም ዘይምስጋርን

ምኽንያቱ ስደት በዚ ትርጉምን ምእንቲ 'ዚ ዕላማን ክትሃጅር(ክትስደድ) ዋጅብ እዩ፡ ምኽንያቱ ኣብ ዓዲ ኩፋር ክትነበር ንየኣም

ልባዊ ደገፈታ ከምትገብርሎም'ዩ ዝሕብር፡ ስለዚ ሓደ ኣስላማይ ንኸሃጅር ክእለት እናሃለዎ ኣብ መንጎ ኩፋር ንኸገብር ረቢ ሓሪምዎ እዩ። ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَقَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَأَسِيعَةً فَلْتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأَوْلِيكَ مَا وَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (97)﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَّا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا (98) ﴿

ረቢ ብጀካ ነቶም ድኹማትን ክእለት ዘይብሎምን እንተዘይኮይኑ ንኸልኣት ኣብ ዓዲ ኩፋር ንኸገብሩ ፍቓድ ኣይሃቦምን፡ ግን እቲ ኣብ ዓዲ ኩፋር ዝከብር ሰብ ሃይማኖታዊ ጥቕሚ ዘለዎ እንኮይኑ ከም ጸውዒት (ዳዕዋ) ናብ ረቢ ዝገብርን፡ ንእስልምና ዝዘርግሕን ኣብኡ ንኸቅመጥ ቁቡል'ዩ።

3) ንባህታ ነፍሱን ንዙረትን ኢልካ ናብ ዓዶም ክትገይሽ፡

ናብ ሃገር ናይ ኩፋር ንኸትገይሽ ሓሪም'ዩ፡ ብጀካ ኣብ ግድን ዝኹነካ ግዜ ከም ንሕክምና ወይ ንንግዲ ወይ ከኣ ፍሉይን ጠቓምን ዝኹነ እንትርፈ ናብኡ ገይሽካ'ምበር ኣብ ካልእ ዘይርከብ ፡ ትምህርቲ ንምርካብ ኢልካ ክንድተን ዝኣኸላኻ ጊዜ ክትቅመጥ ይፍቀድ'ዩ፡ ኮይኑ ግን እተን ዘድልዮኻ ግዜ ምስ ወዳእካ ናብ ዓዲ ኣስላም ንኸትምለስ ዋጅብ ኢዩ። ነዚ

መገሻ 'ውን ቅድመ-ኩነት ከተማልኦ ዝግባእ ኣሎ። ንሱ ኸኣ ሃይማኖትካ ክትገልጽ፡ ብእስልምናኻ ክትሕበን፤ ካብ ናይ ክፋእ ቦታታት ክትርሕቅ፤ ካብ ቶንኮላትን ውዲታትን ናይ ጸላእቲ ንኸትጥንቀቅ ክትክእል ኣለካ።

ከምኡውን ምእንቲ ዳዕዋ (ጻዊዒት ናብ ረብን) ንእስልምና ክትዝርግሕን ናብ ዓጾም ክትገይሽ ይፍቀድ ወይ ናይ ግድን'ዩ።

- 4) ንዐኦም ምሕጋዝ፡ ኣብ ልዕሊ ኣሰላም ንዝ-ፍጽምዎ ክትድግፎምን፡ ከምኡውን ክትንእ-ደምን ንጾኦም ንዝጸረር ክትከላኸሎምን፡

እዚ ተግባር ድማ ካብቲ ንእስልምና ዘፍርስን ናብ ኩፍሪ ዝመልሰን ኢዩ፡ ረቢ ካብዚ የድሕነና።

- 5) ካብኦም ሓገዝ ክትጠልብ፤ ብኦኦም ክትተኣማመን፤ ኣብቲ ናይ ኣሰላም ሚሰጥር ዘለዎ ቦታ ስልጣን ክትህቦም፤ ንጾኦም ከም ኣማኸርቲ ጌርካ ክትሕዞም፡

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةَ مَنْ دُونَكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُؤَا مَا عَيْنُكُمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صدورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ(118) مَا أَلَيْكُمْ أُولَاءِ يُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَفُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُؤْمِنُوا

بِعَيْنِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (119) إِنَّ
تَمَسَّسْتُمْ حَسَنَةً تَسْوُهُمْ وَإِنْ نَصَبْتُمْ سَيِّئَةً يَفْرَحُوا بِهَا

آل عمران

እምበኣር እዛ ዝሓለፈት ዓንቀጽ ናይ ቁርአን፡ ናይ ኩፋር ውሽጣዊ ምስጢርምን ኣብ ውሽጢ ልቦም ኣንጻር ህዝቢ ኣስላም ዘለዎም ጽልእን ትገልጻልና፡ ከምኡውን ኣንጻር ኣስላም ዘካይድዎ ተንኮልን ጥልመትን ከምኡውን ንህዝቢ ኣስላም ክጎድኡ ከም ዝፈትው ብዝተፈላለዩ መገዲ ጉድኣት ከውርድሎም ከምዝደልዩን ትገልጽ፡ ከምኡውን ኣስላም ብዝሃብዎም ምትእምማን ተጠቂሞም ክጎድኡዎምን ክዕዎቱሎምን ከምዝውጥኑ ይሕብራና።

ኣቡ መሳ ኣል-አሽጻሪ ❁ ንዑመር ❁ ከምዚ ኢሎዮ ይብል፡- ንዓይኻ ሓደ ነስራኒ ጸሓፋይ ኣለኒ ምስ በልክዎ እንታይ ወሪዱካ(قاتلك الله)? ቃል ናይ ረቢ ኣይሰማዕካዮን ዲኻ፡

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ
بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾
ዝብል

እንታይ ኮይነ ኢልካኻ ኣስላማይ ዘይትገብር? ምስ በለኒ ኣነ ሽኣ ኦ ኣዛዚ ናይ ኣስላም ዝኾንካ ኣነ ካብኡ ዘድልዩኒ ጽሕፈቱ 'ዩ ሃይማኖቱ ሽኣ ንዕኡ 'ዩ ምስ በልኩዎ፡ (ረቢ ዘዋረዶም ኣነ ኣየኾኻቶምንዮ፡ ረቢ ዘሕሰሮም ከኣ ኣነ ኣየዕብዮምንዮ፡ ረቢ ዘርሓቆም ከኣ ኣየቅርቦምንዮ ኢሎ-ኒ) ይብል።

((روى الإمام أحمد ومسلم أن النبي ﷺ خرج إلى بدر فقتبعه رجل من المشركين فلحقه عند الحرة، فقال إني أردت أن أتبعك وأصيب معك، قال: تؤمن بالله ورسوله؟ قال: لا. قال ارجع فلن أستعن بمشرك.))

ትርጉሙ-

ነቢይ ሙሐመድ፤ ናብ ውግእ ናይ በድር ምስ ወጹ ሓደ ሰብኣይ ካብ ሙሽሪክን ደድሕሪኦም እናተኸተለ ኣብ ሓራ ዝተባህለ ቦታ ምስ በጸሐ: ኣነ ክኸተለካ ደልዮ'ለኹ ዝረኽብካዮ ክርክብ ምስ በሎም ረሱል፤ ብረብን ብረሱልን ኣሚንካ ዲኻ? ኢሎም ሓተቶዎ: እሱ ኸኣ ኣይኣመንኩን ኢሉ መሊሱሎም: ብድሕሪ'ዚ ነቢይ ሙሐመድ፤ (ተመለስ ኣነ ብሙሽሪክ ኣይሕዝን'የ)ኢሎም መለሰዎ::

ካብዚ ዝሓለፈ መርቶዎታት እንርደኦ: ንኩፋር ኣብ ናይ ኣስላም ስራሕ ዝኹኑ: እሞ ኸኣ ብኡኡ ገይሮም ንኩነታትን ሚስጢራትን ናይ ሙስሊሚን ክፈልጥሉ ዝበቅዑን ብኡ ኸኣ ንሙስሊሚን ክጎድኡሉ ዝኸእሉን እንተኹይኖም ኣብኡ መዝኻት ክትህቦም ሓራም እዩ::

ሓደ ካብኡ : ንኩፋር ናብ ዓዲ ኣስላም ብምምጻእን ኣብ ሓረም(ቁዱስ ቦታታት)ዝኾነ ንዓኣቶም ከም ሰራሕተኛታት: መራሕቲ መኪናን ናይ ገዛ ሰራሕተኛን ብሙቅጻር ኣብ ገዛ ቆልዑ ዘዕብዩን ክትገብሮምን :ምስ ሰድራቤታት ምትሕውዋሶምን ወይ ምስ ኣስላም

አብ ዓዶም ምትሕውዋስን አብዚ ግዜና ዝርከብ ዘሎ 'ዩ።

6) ብናቶም ናይ ዕለት አቆጻጽራ ክትቆጽር ብፍላይ ከኣ ንስርዓት ናይ ሃይማኖቶምን ባዓላቶምን ዝገልጹ፡ ከም ዕለተ ልደት፡-

እዚ አቆጻጽራ ከም መዘከሪ ዕለተ-ልደት ናይ ነቢላህ ዒሳ ኢዩ፡ እዚ ኸኣ ባዕላቶም ዝመሃዝዎ ፈጠራ ዳኣምበር ካብ ሃይማኖት ናይ ነቢላህ ዒሳ አይኮነን በዚ ዓይነት አቆጻጽራ ክትጥቀም አብቲ ናቶም ስርዓትን ሃይማኖታዊ ተዘክሮን ከም ምትሕብባር 'ዩ ዝቁጸር።

ብጻት ናይ ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ረቢ ይርደዮሎም ካብዚ ጉዳይ ንምርሓቅ ፡ አብ ግዜ ዑመር ቢን አልኸጣብ ነቲ አቆጻጽራ ናይ ኩፋር ገዲፎም ንአስላም ዝኸውን መቀሓሪ ቦቲ ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ዝተሰደድሉ (ዝሃጀርሉ) ለይቲ ኸኣ መቀሓሪ ከም ዝሰፍር ገይሮም። እዚ ዝሕብረና ኸኣ፡ አብዚ ዝዘከርናዮ ጉዳይ ይኹን አብ ካልእ ናይ ኩፋር መለለይ ዝኹነ ክትገድፍን አንጻሮም ክትሰርሕን ግዴታ(ዋጀብ) ም'ቲ ንርዳእ።

7) አብ ባዓላቶም ክትሕወስ ወይ ንዕኡ ንምቋም ክትሕግዝም ወይ ብኡ አጋጣሚ ዩሃና ክትብሎም ወይ አብቲ ባዓል ዝቆመሉ ቦታ ክትርከብ፡-

ንቁርአን ዝፍስሩ ዑለማእ ንቃል ናይ ረቢ

﴿وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا﴾

ዝብል «ካብ መግለጺ ናይ ባሮት ረቢ ዝኾኑ ኣብ በዓላት ናይ ኩፋር ዘይርከቡ'ይም» ማለት እዩ ኢሎም ፈሲሮሞ ኣለው።

8) ነቲ ኮንቲ እምነቶምን ብልሽው ሃይማኖትን ከይረእኻ፡ ብናቶም ሰልጣነን ክትምናን ሰነ-ምግባርን ክእለትን ክትግረምን ክትንእዶምን ክትምጉሶምን

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرَزَقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ (131) طه

እዚ ማለት ከኣ ህዝቢ ኣሰላም ጥበባዊ ዝኾነ ፍልጠት ንክመሃሩ፡ ፍቁድ ዝኾነ ንቁጠባ ዘቐሙን ወተሃደራዊ ታክቲክን ንክማሃሩን ሓይሊ ክገቡሩን ዝክልክል ኣይኮነን እዚ ነገራት እዚ ኣድላይ'ዩ።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

60 الأنفال ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ﴾
ዝኾነ ጥቕምታት ናይ ኣድማስ ሚስጢራትን ምብልሓትን ብመሰረቱ ንኣሰላም እዩ።

ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾
32 الأعراف

ከምኡውን ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ﴾

الحاتية 13

ከምኡውን ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا﴾ البقرة 29

ከምቲ ገቡኡ አስላም ናብ ከምዚ ጥቅሚታት ክቀዳደሙን ነዚ ሓይልታት ከአ ክብሉትዎን'ዩ ዝግባእ ፡ ነዚ ነገር ንምርካብ ካብ ኩፋር ኣብ ክንዲ ምሕታት ናይ ባዕላቶም ቴክኒክን ፋብሪካታትን ክህልዎም ይግባእ።

9) ብኣስማቶም ክትሰመይ፡

ገለ ካብ አስላም ኣብ ህብረትሰቦም ፍሉጥ ዝኾነ ኣስማት ናይ አቦታቶምን ናይ አዴታቶምን ከምኡውን ናይ ኣባሓጎታቶምን እናሓጎታቶምን ሽም ገዲፎም፡ ንደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ደቆም ብናይ ባዕዳውያን ሽም ይሰምይዎም ኣለዉ።

ነቢይﷺ ዘረጋገጹልና እቲ ዝበለጸ ሽም ዓብዱላህ፡ ዓብዱራሕማን ዝብል'ዩ ነይሩ።

((خير الأسماء عبد الله وعبد الرحمن))

ኣብዚ ሕጂ ዘሎ ወለዶ ኣስማቶም እንዳተቐየረ ብምኻዱ ተሰሚዑ ዘይፈልጥ ኣስማት ዝሓዙ ኣለዉ፡ ናይ ቀረባ ወለዶን ናይ ዝሓለፈን፡ ድማ ብኣስማቶም ክትፈልጥ ትኸእል።

በዚ ምኽንያት ከኣ መለለይ ናይ ቤተሰባት ዝፍለጡሉ ዝከብሩ ሽም ክቈረጽ ኪኢሉ።

10) እስትጻፋር ክትገብረሉም ክምኡውን ረቢ ይርሓመሉም ክትብልን ፡

እዚ ነገር'ዚ ኣላህ ኣብ ቁርኣን ሓሪምዎ'ዩ። ኣላህ ከምዚ ይብል፡

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أَوْلِيَا أُولِيٰٓئِ فَرُبِّيٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ(113) ﴾ التوبة

ምኽንያቱ እዚ ጉዳይ'ዚ ምስትፍጽም ከምትፈትዎም ዝሕብርን ነቲ ዘለውዎ ቅኑዕ'ዩ ዝብል ትርጉም ዝሓዘ እዩ።

ካልአይ፡

ካብ ምልክታት ናይ ሙእሚኒን ደገፊታ፡-

1) ካብ ሃገራት ናይ ኩፋር ሃጂርካ ናብ ሃገራት ኣስላም ሂጅራ ክትፍጽም፡፡

ሂጅራ ዝበሃል ከኣ ምእንቲ ዲንካ ክትሕሉ ኢልካ ካብ ዓዲ ናይ ኩፍሪ ናብ ዓዲ ኣስላም ምስጋር ማለት እዩ፡፡

ካዚ ትርጉምን ዕላማን ዝሓዘለ ሂጅራ ከኣ ክሳዕምጽኣተዓለም(ቅያማ)ኣትያ ጸሓይ ብምዕራብ ትበርቀሉ ግዜ ዋጅብ ዝኾነዮ፡፡

ካቢይ ሙሓመድ፤ ከኣ « ካብቶም ኣብ መንጎ ኩፋር ዝኾኑ ኣስላም ኣነ ነጻ'የ» ኢሎም'የም፡፡ ስለዚ፡ ብጆካ ንክሃጅር ክእለት ዘይብሉ ኣስላማይ ወይ ከኣ ኣብ ሃገርም ምንባር ጥቅሚ ናይ ዲን ዝረክብ ከም ጸዊዒት ናብ ረብን ንእስልምና ክትዝርግሕን ኢልካ እንተዘይኮይኑ ኣብ ዓይም ምንባር ሓራም እዩ፡፡

ኣላህ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَقَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَأَسِيعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأَوْلِيكَ مَاوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا(97)إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَّا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا(98) فَأَوْلِيكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا﴾

2) ንህዝቢ አስላም አብ ዓለማዊ ናብረኦም ይኹን አብ ሃይማኖቶም ዘድልዮም ጉዳይ ብነፍሰኻን ብገንዘብኻን ብልሳንኻን ከተዐውቶምን ክትሕግዘምን፡ አላህ አብ ቁርአን ከምዚ ይብል፡

﴿ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ﴾ التوبة 71

ከምኡውን ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿ وَإِنْ اسْتَنْصَرُواكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِنَّا عَلَى قَوْمِ بَيْنِكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ ﴾ الأنفال 72

3) ብሓዘኖም ክትሓዝን ብታሕጓሶም ክትሕጎሱ፡-

ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፡

((مثل المسلمين في توادهم وتعاطفهم وتراحمهم كالجسد الواحد إذا اشتكى منه عضو تداعى له سائر الجسد بالحمى والسهر))

ትርጉሙ-

« አስላም አብ ነንሕድሕዶም ዘሉ ምፍታውን ምርህራህን ከም ኣንቲ አካል'ዮም ዝመስሉ ፡ ኣንቲ ካብ ክፍሊ አካላት እንተተቀንዚያ ኸአ ኩሉ አካላት ይቕንዡን ይራሰንን ድቃስ ይበእንን።»

ከምኡውን ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ከምዚ ኢሉም፡

((المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا وشبك بين أصابعه))

«አስላማይ ነስላማይ ከም ሓንቲ ህንጻ ዝተኣሳሰሩ 'ዮም ብምባል ኣጸብዕቲ ኢዶም ነንሕድሕዱ ኣመሓላለፍዎ።»

4) ከትምዕዶም፣ ጽቡቕ ከትደልዮሎም፣ ከምኡውን ዘይምጥላሞም፣ ዘይምትዕሸሻዎም፣ ነቢይ መሓመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፡

((لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه))

ትርጉሙ-

«ሓደ ካባኻትኩም ኢማኑ ሙሉእ ኣይከወንን'ዩ ከሳዕ ከምታ ንነብሱ ጽቡቕ ዝደልዮላ ንሓወ ጽቡቕ ዝደልዮሉ»

ከምኡውን ነቢይ መሓመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፡

((المسلم أخو المسلم لا يحقره ولا يخذله ولا يسلمه، بحسب امريء من الشر أن يحقر أخاه المسلم، كل مسلم على مسلم حرام دمه وماله وعرضه.))

ትርጉሙ-

«አስላማይ ንአስላማይ ሓወ'ዩ፡ ኣዮናእሶን'ዩ ኣዮዋርዶን'ዩ፡ ኣሕሊፉ ኣይህበን'ዩ፡ ሓደ ሰብ ዓቢ ክፋእ ኣይገበርኩን ኣይበል፡ እንተደኣ ንአስላማይ ሓወ ኣናኣኢስዎ፣ አስላማይ ብሙሉኡ ደሙን ገንዘቡን ክብረቱን ኣስላማይ ክግህሶ ሓራም'ዩ »።

ከምኡውን ነቢይ መሓመድ ﷺ ከምዚ ኢሎም፡
((لا تباعضوا ولا تدابروا ولا تتاجشوا ولا يبيع بعضكم
على بيع بعض، وكونوا عباد الله إخوانًا))

ትርጉሙ-

«አይትጻልኩ፣ ሕቆኹም አይትዋሃሃቡ፣
ንዘይትገዛእዎ ነገር አብ ዕዳጋ አቲኹም
አይተባኸሱ፡ ሓደኹም አብ መንጎ ተዋገይቱ
አትዩ አይግዛእ ኩላትኩም ባሮት ረቢ አሕዋት
ኩኑ»።

5) ከተኸብሮምን ከተታዓባብዮምን ዳኣምበር
ከተናእሶምን አበር ከተዉዳኣሎምን ዘይምድላይ፡
ረቢ አብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا
خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ
وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْألقَابِ بِئْسَ الْأِسْمُ
الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ
(11) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ
الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ
أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْنَاهُ وَأَتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ (12)﴾

الحجرات

6) አብ ግዜ ሽግርን ራህዋን ጸበባን ሰላምን
ምስኣም ምኻን እዚ ጠባይ ከኣ አንጻር ናይ
ሙናፊቂን'ዩ፡ ምኽንያቱ ንሳቶም አብ ግዜ

ራህዋን ሰላምን ምስ ኣሰላም ይኸኑ ኣብ ግዜ
ሸግርን ጸበባን ከኣ ካብ ኣሰላም ይርሕቁ።
ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فِتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ
تَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ
عَلَيْكُمْ وَتَمْنَعَكُمُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾
النساء 141

7) ክትበጽሑምን ንዖኦም ክትረክቡን ምስኦም
ክትእክቡን ምፍታው፡፡
ኣብ ሓዲስ ኣል-ቁድሲ ረቢ ከምዚ ኢሉ፡

((وجبت محبتي للمتزاورين في))

ትርጉሙ-

«እቶም ምእንታይ ኢሎም ዝበጸጸሉ ፍቶት
ናተይ ተገቢኡዎም'ይ»ኢሉ ።
ኣብ ካልእ ሓዲስ ከኣ፡

((أن رجلاً زار أخا له في الله، فأرصد الله على مدرجته
ملكاً - فسأله أين تريد؟ قال أזור أخاً لي في الله، قال هل
لك عليه من نعمة تربها عليه، قال لا: غير أنني أحببته في
الله، قال (فإني رسول الله إليك بأن الله قد أحبك كما أحببته
فيه))

«ሓደ ሰብኣይ ንሓደ ሓዉ ኣሰላማይ ክበጽሕ
ኢሉ እናኸደ ከሎ ካብ ኣላህ ዝተላእከ መላኪካ
ኣብ መገዱ ጸኒሑ ናበይ ደሊኻ ? ኢሉ ሓተቶ
ንሱ ኸኣ ንኣሰላማይ ሓዉይ ክበጽሕ ይኸደደ

አለኹ ኢሉ መለሰ፡ እስኪ ንገረኒ ምስኡ ጥሪት ዝራብሉ ኣለውኻ ዲዮም ምስ በሎ ጨሪሱ ዮብለይን ኮይኑ ግን ምእንቲ ረቢ ኢሉ'ዮ ፈትዮ ምስ በሎ፡ እምበኣር ኣነ ካብ ኣላህ ዝተላኣኸኩ'ዮ ከምቲ ንኣላህ ኢልካ ዝፈተኸዮ ኣላህ ፈትዮካ'ዮ ኢልዎ»።

8) ንመሰሎም ከተኸብር

ኣብ መንጎ መሸጣኦም ኣቲኻ ዘይምሻጥ፡ ከገዝኡ ኢሎም ዝሰመይዎ ዋጋ ኣብ ርእሲኦም ዘይምስማይ፡ ንመርዓ ኣብ ዝሓተቱላ ኣብ መንጎ ኣቲኻ ዘይምሕታት፡ ኣብ ፍቁድ ነገር ዝቐደሙኻ ዘይምጽራር።

ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፡

((أَلَا لِيُبَيِّعَ الرَّجُلُ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ وَلَا يَخْطُبُ عَلَى خَطْبَتِهِ))

«ኣስተውዕሉ፡ ሓደ ሰብ ኣብ መንጎ መሸጣ ናይ ሓዉ ኣትዩ ኣይሸጥ፡ ከምኡውን ንመርዓ ኣብ ዝሓተተላ ኣብ መንጎ ኣትዩ ኣይሕተት» ኢሎም።

ከምኡውን ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ኣብ ካልእ ሓዲስ ከምዚ ኢሎም፡

((وَلَا يُسَمِّ عَلَى سَوْمِهِ))

ንኸገዝኡ ኢሎም ዝሰመይዎ ዋጋ ኣብ ርእሲኦም ኣይትስመዩ።

9) ንዱኹማት ዝኾኑ ክትርሀርሃሉም ከምቲ ካቢይ ሙሓመድ፤ ዝበልዎ፡

((ليس منا من لم يوقر كبيرنا ويرحم صغيرنا))

ትርጉሙ-

«ንዓባይትና ዘይኸብር ንነኣሽቲና ዘይርሀርሀ ካባና ኣይኮነን»

ከምኡውን ካቢይ ሙሓመድ፤ ይብሉ፡

((هل تتصرون وترزقون إلا بضعفائكم))

ትርጉሙ-

« ምእንቲ(ብሰንኪ) ዱኹማትኩም ዶ ኣይኮነን ትዕወቲን ሽሻይ ትረኽቡን ዘለኹም?»

ከምኡውን ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ

الدُّنْيَا ﴾ الكهف 28

10) ዱዓእ ከምኡውን እስቲኛፋር ክትገብረሉም ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ وَأَسْتَغْفِرُ لِدُنْيَاكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴾ محمد 19

ከምኡውን ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ ﴾ الحشر 10

መዘኻኸሪ

እንተ'ቲ ቃል ናይ ኣላህ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ዝብል፡

﴿ لَا يَأْتِيهِمْ مِنَ اللَّهِ عَنَ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوا فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴾ (8)

المستحنة

ሓፈሻዊ ትሕዝቶ ናይዛ ዝሓለፈት ኣያ ፡

እቲ ካብ ክፍእ ኢዱ ዝኣረመ ካፍር ከምኡውን ነስላም ዘይዋጋኦም ካብ ዓዶም ዘዋደጉም እንተኾይኑ ነዚ ሰብዚ ኣስላም ኣብ ናይ ዓለማዊ ጉዳይ ብጽቡቕን ብፍትሕን ይፈድይዎ'ዮም። ምኽንታቱ ኣላህ ከምዚ'ዩ ዝበለ፡

﴿ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ﴾ 8 المستحنة

ጽቡቕን ፍትሕን ክትገብሩሎም ዳኣ'ዩ ዝበለ እምበር ክትፈትውዎምን ክትዓርክሎምን ኣይበለን ብዛዕባ ወለዲ'ውን ኩፋር እንተኾይኖም ልክዕ ከምኡ ዓይነት'ዩ ዝበለ ፡

﴿ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ﴾ لقمان 15

ኡ-መ- ኣስማእ ናብ ንላ ኣስማእ መጺኣ ብሰናይ ክትቅበላ ሓተተታ ንላ ድማ ካፊራ ስለ ዝከበረት፡ ኣስማእ ነይኣ ብሰናይ ክትቅበላ ዶ ኢላ ካብ ረሱል ፍቃድ ምስ ሓተተት ነዴኺ

ብሰናይ ተቀበልያ ሰናይ ግበርላ ኢሎም መሊሰሙላ።

ረቢ 'ውን ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል ፡

﴿ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ ﴾
المجادلة 22

ስለዚ ናይ ዓለማዊ ነገር፡ ከም ምብጻሕን ጽቡቕ ምፍዳይን ንበይኑ'ዩ፡ ከምኡ ኸኣ ምፍታው ንበይኑ'ዩ። ምኽንያቱ ንካፍር ክትበጽሖ ከምኡውን ጽቡቕ ሰነ-ምግባር ከተርእዮ እንከለኻ ናብ እስልምና ባህጊ ይገብር'ዩ፡ እዞን ክልተ ሰነ-ምግባር ከኣ ካብ ሜላታት ናይ ዳዕዋ እየን።

እንተ ልባዊ ዝኾነ ምፍታውን ዕርክነትን ክትገብረሉ ግን ነቲ ዘለዎ ኩፍሪ ፈቲኻሉን ኣረጋጊጽኻሉን ማለት ስለ ዝኾነ እዚ ኸኣ ናብ እስልምና ንኸትጽዎ ዘይትኸእለሉ ምኽንያት'ዩ።

ከምኡውን ንኩፋር ልባዊ ዝኾነ ምፍታው ንኸትፈትዎም ሓራም እዩ ክበሃል እንከሎ፡ ምስኣቶም ኣብ ፍቁድ ዝኹነ ከም ናይ ንግዲ ርክብ ምግባር፡ ንሶም ዝሰርሕዎ ኣቅሓ ከተምጽእ፡ ካብ ምህታቶምን ቶሞክሮኦምን ንኸትጥቀም ዝኸልክል ኣይኮነን።

ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ምስ ኢብኒ ኡረይቅጥ ዝተባህለ ካፍር መገዲ ንኸመርሖም ተሰማሚዖም'ዮም፡ ካብ ኣይሁዳዊ ተለቂሖም'ዮም። ከምኡውን ክሳብ እዚ ግዜ ዘለናዮ ኣሰላም ካብቲ ናይ ኩፋር ፍርያትን

አቅሱን የምጽኡ አለው እዚ'ውን አብ ልዕሌና ብልጽትን ሕልፍን ስለ ዘለዎም አይኮነን እዚ ብዋግኡ ናይ ምልውዋጥ ነገር እይ። እዚ ኸአ ናይ ልባዊ ዝኾነ ዕርክነትን ምፍታውን ምኽንያት አይኮነን።

ስለዚ ረቢ ንሙ-እሚኒን ልባዊ ዝኾነ ምፍታው ከንፈትዎም ብአንጻሩ ድማ ንኩፋር ከንጸልኦምን ከንጸቦኦምን ግዴታ ጌይሩልና እይ።

አላህ አብ ቁርአን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَتَصَرُّوا أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ﴾ الأنفال 72

ከምኡውን ረቢ ቀጺሉ ከምዚ ይብሉ፡

﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِبَعْضِهِمْ أَوْلِيَاءَ بَعْضٍ إِلَّا تَقْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴾ (73) الأنفال

ኢብኒ ከሲር ዝተባህለ ቁርአን ዝፍስር ዓለም ንቻል ናይ ረቢ

إِلَّا تَقْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ

ክፍስር ከሎ ከምዚ ይብል፡

ንኩፋር እንተዘይገዲፍኩሞም ንሙ-እሚን እንተዘይፈቲኹሞም ፡አብ ደቂሰብ ፊትና(ፈተነ) ክኸውን'ይ፡ እዚ ማለት ከአ ጉዳይኩም ክተሓዋወስ'ይ ኩፋር ኩፋር ምስ ሙ-እሚኒን ምድብላቕ አብ ደቂ ሰብ ንምእላይ ዘጸገም ብልሽወና ክዝርጋሕ'ይ ይብል።

አነዉን ብወኅይ ኣብዚ ግዜና ተረኺቡ
ዘሎ ንሱ'ዩ እብል፡ (ኣላሁ ኣልሙስተዓን)

الله المستعان

ክፍሊታት ደቂሰብ ብዛዕባ ዝግበኦም ደገፊታን
ነጻጌታን

ደቂ ሰብ ኣብ ምፍታውን ምጽላእን ኣብ ሰለስተ
ይኸፈሉ፡

ቀዳማይ ክፍሊ፡ ብዘይ ገለ ምጽራር ብሓቂ
ዝፍተው ።

ንሳቶም ከኣ ንጹሃት ዝኾኑ ሙእሚኒን
ከም ኣንቢያእ፡ ሲዲቂን፡ ሹሀዳእ፡ ሳሊሒን
እዮም።

ቅድሚ ኩሎም ካብ ነፍስኻን ወለድኻን
ብሓፈሻ ካብ ደቂ ሰባት ዝላዓለ ምፍታው
ክፍተው ዝግበኦም ነቢይ ሙሓመድ ﷺ ኢዮም።

ብድሕሪኡ ኣዴታት ናይ ምእመናን ንዝኾና
ኣንስቶም፡ ከምኡውን እቶም ጥዑማት ቤተሰቦም፡
ከምኡውን ነቶም ለዋሃት ብጸቶም ብፍላይ ከኣ
ንኹለፋእ ኣራሺዲን (ከም ኣቡ-በከር፡ ዑመር፡
ዑስማን፡ ዓሊ) ከምኡውን ነቶም ብጀና ዝተበሰሩ
ከምኡውን ነቶም ካብ መካ ዝተሰደዱን ኣብ
መዲና ዝተቐበልዎምን ከምኡውን ኣብ ውግእ
ናይ በድር ዝተኻፈሉ ከምኡውን ነቶም ኣብ
ትሕቲ ገረብ ኮይኖም ቃለ-ማሕላ ዝገበሩ
(ረዲያላሁ ዓንቡም ኣጅመዒን) ክትፈትዎም ይግ
ባእ።

ብድሕሪኦም ዝሰርዑ ኸኣ ታቢዒን
ከምኡውን እቶም ኣብቲ ዝበለጸ ክፍለ ዘመን
ዝበሩ ቀዳሞትን ነቶም ኣርባዕተ ኣኢማን
ክትፈትዎም ይግባእ።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾ (10)

الحشر

ኣብ ልቡ ኢማን ዘለዎ ሰብ ንሰሓባ ከምኡውን ነቶም ቀዳሞት ዝነበሩ ዝጸልእ የልቦን፡ እቲ ንዕኡም ዝጸልእ ከኣ ካብ መገዲ ሓቂ ዝጠፍኡ፡ ሙንፊቕን ከምኡውን ጸላእቲ ኣስላም ዝኾኑ ከም ራፊዳን፡ ኸዋርጅን፣ ዮም ረቢ ካብኡም የድሕነና።

ካላኣይ ክፍለ፡ ልባዊ ምፍታው ይኹን ዕርክነት ዘይግበረሎም ከምኡውን ጨሪስካ ክትጸልኡምን ክትጸበኡምን ዝግባእ፡

እሳቶም ከኣ ጽሩያት ኩፋር ዝኾኑ ከም ሙሽሪክን፡ ሙናፊቕን፡ ካብ እስልምና ናብ ኩፍሪ ዝተመልሱ ከምኡውን ዝተፈላለዩ እምነት ዘይብሎም ካሓድትን እዮም።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ

ከምኡውን ረቢ ንደቂ እስራኤል ብዝገበርዎ ክወቕሶም ከሎ ከምዚ ይብል፡

﴿ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴾ (80)

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوا هُمْ
أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ(81)

ሳልሳይ ክፍሊ፡ ብሓደ ሸነኽ ዝፍተው ብሓደ ሸነኽ ከኣ ዝጽላእ፡

እዚኣቶም ከኣ ዘንበኛታት ኣስላም'ዮም፡ እዚኣቶም ዝፍተውን ዝጽሉኡን'ዮም ኣመንቲ ብሙኅኒኖም ይፍተው ትሕቲ ኩፋርን ሽርክን ዝኾነ ዘንቢ ብምፍጻም ከኣ ይጽልኡ።

እቲ ንዐላም ምፍትው ከኣ ምምዓዶምን ሙንከር ምባሎምን ዝሓዘለ ኢዩ፡ ነቲ ዝገብርዎ ዘለው ሙንከር ሱቕ ምባል ከኣ ኣይፍቀድን'ዩ። እንታይ ደኣ ሙንከር ክበሃሉን ንሰናይ ግብሪ ክእዘዙን ካብ ሕማቕ ተግባር ክወገዙ ከምኡውን ክሳዕ ካብቲ ዝገብርዎ ዘለዉ ዘምቢ ዝቐጠቡን ቶባ ዝብሉን መግናሕቲ ከምኡውን መቕጻዕቲ ናይ ረቢ ክዋሃዦም'ዩ ዝግባእ። ኮይኑ ግን ከምቲ ኸዋርጅ ዝብልዎ ንዓበይቲ ዘምቢ ዝሰርሑ እሞ ትሕቲ ሽርኪ ዝኹነ ዘምቢ ካብኣቶም ክትርሕቅን ሙሉእ ብሙሉእ ክትጸልኦምን ዝብልዎ ኣይኮነን ከምኡውን ከምቲ -ሙርጂኣ- ዝብልዎ ሙሉእ ልባዊ ምፍታውን ዕርክነት ክትገብረሉም ዝብልዎ'ውን ኣይኮነን። እንታይ ደኣ ከምቲ ዝበልናዮ ማእከላይ ዝኹነ መገዲ ናይ ኣህልሱና ወልጅማን ክንሕዝ እዩ ዘለና።

እዚ ምእንቲ ረቢ ኢልካ ምፍታው ከምኡውን ምእንቲ ረቢ ኢልካ ምጽላእ እቲ ዝተረረ ገመድ ናይ ኢማን ኢዩ። ከምኡውን

ከምቲ ኣብ ሓዲስ ተዘኪሩ ዘሎ ወዲ ሰብ ኣብ የወመልቂያማ ምስ ዝፈትዎ'ዩ ዝኸውን።

ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ግዜ ግን እቲ ኩነታት ተቐይሩ መብዛሕቶም ደቂ ሰብ እቲ ምፍታውን ምጽላእን ምእንቲ ጥቕሚ ናይ ዓለማዊ ነገር ስለ ዝገበርዎ ወላ ጸላእ ረብን ረሱልን እንተኾነ ግላዊ ጥቕሚ ይርከቦ እንተኾይኑ ክፈትውዎ ይርከቡ። ከምኡውን ናይ ግላዊ ጥቕሚ ዘይርከቦ ተኾይኑ ወላኪ ፈታዊ ረብን ረሱልን እንተኾነ ብዝኖሎ ነገር ኣመኸንዮ'ም የናእስዎ ይጸረርዎ።

ዓብዱላህ ኢብኒ ዓባስ ዝተባህሉ ኣብ ዘረበኦም ፡

((من أحب في الله وأبغض في الله ووالى في الله وعادى في الله فإنما تتال ولاية الله بذلك، وقد صارت عامة مؤاخاة الناس على أمر الدنيا وذلك لايجدي على أهله شيئاً))
رواه ابن جرير

«ምእንቲ ረቢ ኢሉ ዝፈቱ፡ ምእንቲ ረቢ ኢሉ'ውን ዝጸልእ ምእንቲ ረቢ ኢሉ ዝዓርኽ ምእንቲ ኢሉ'ውን ዝጸረር እቲ ናይ ረቢ ዊላያ ብኸምዚ'ዩ ዝርከብግን ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ግዜ ዝበዘሉ ደቂ ሰብ እቲ ምፍታው ምእንቲ ናይ ዓለማዊ ጥቕሚ ንምርካብ ኮይኑ፡ እዚ ኸኣ ዝኾነ ጥቕሚ ዝርከቦ ነገር የለን » ኢሎም።

ኣቡ ሁረይራ ؓ ነቢይ መሓመድ ؐ ከምዚ ኢሎም ይብል፡

((إن الله تعالى قال: من عادى لي وليا فقد أذنته بالحرب))
رواه البخاري

«ረቢ ከምዚ ኢሉ፡ ነቲ ናተይ ፍታው(ወሊ) ዝተጻረረ ኣነ ምስኡ ውግእ ከፊተ'የ»።

እቲ ዝገበየ ምስ ረቢ ውግእ ምኽፋት ዝበሃል ከኣ ንብጻት ነቢይ፤ ምጽራርን ምስትንኣስን'ዩ።

ነቢይ ሙሐመድ፤ ብዛዕባ ብጻቶም ከምዚ 'ሎም'ዮም፡

((الله الله في أصحابي لا تتخذوهم غرضا، ومن آذني فقد آذى الله، ومن آذى الله يوشك أن يأخذه))

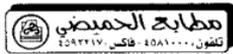
«ብረቢ እምሕጻነኩም ኣለኹ ኣደራኹም ኣደራኹም ብብጻተይ ከምድላይኩም ኣይትግ በርዎም ንዐኣም ዝጎድኤ ናዓይ ጎዲኡኒ ማለት'ዩ ናዓይ ዝጎድኤ ኸኣ ንረቢ ጎዲኡ ማለት'ዩ ንረቢ ዝጎድኤ ኸኣ ብሕማቕ ኣታሕዛ ከይሕዞ የፍርሕ እዩ»።

ኣብ ገለ ጡፉኣት ዝኾኑ ጉጅለ ግን ንብጻት ነቢይ ምጽራርን ምጽራፍን እምነቶምን ሃይማኖቶም ኮይኑ ይርከብ።

ረቢ ካብቲ ከቢድ መቐጻዕቲን ቁጠዐኡን ናብኡ የዕቁበና ረቢ ምሕረቱን ጥዕናን ይሃበና።

وصلى الله وسلم وبارك على نبينا محمد وآله وصحبه . تمت الترجمة بحمد الله في صبيحة يوم الجمعة 24 ربيع الأول

1422هـ

الولاء والبراء

لفضيلة الشيخ

د . صالح بن فوزان الفوزان

عضو هيئة كبار العلماء

اللغة التجرينية (إريتريا)

ترجمة

صالح سعيد عمر

حقوق الطبع محفوظة

للمكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بأم الحمام

إلا لمن أراد طبعه وتوزيعه مجاناً

دون التصرف في غلاف الكتاب وفي مضمونه

ت : ٤٨٢٦٤٦٦ فاكس : ٤٨٢٧٤٨٩ ص.ب ٣١٠٢١ الرياض ١١٤٩٧

من إصدارات ومطبوعات المكتب

التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بأم الحمام

م	اسم الكتاب	المؤلف	اللغة
1	شمس لآلة الآلة	أحمد محمد العزيم بن حيدر	العربية
2	العلم والدين	أحمد محمد العزيم بن حيدر	العربية

الولاء والبراء

في الإسلام

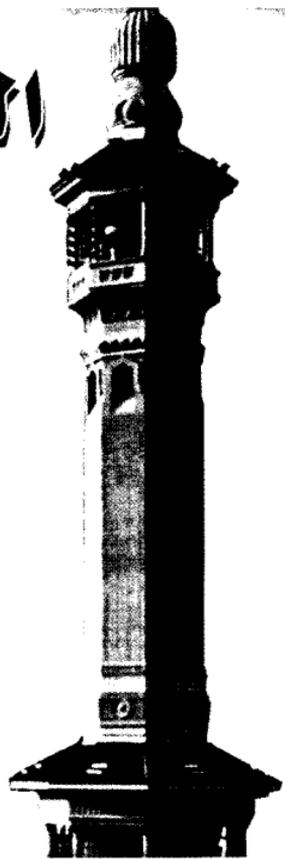
لفضيلة الشيخ

د. صالح بن فوزان الفوزان

اللغة التجرينيا (إريتريا)

ترجمة

صالح سعيد عمر

إصدار

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بأم الحمام
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد

ت ٤٨٢٦٤٦٦ فاكس ٤٨٢٧٤٨٩ ص ب ٣١٠٢١ الرياض ١١٤٩٧